

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY HÓRA 4 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FELEÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K.
EYES SZÁM 20 FILLER, VASÁRNAP 20 FILLER.

POLITIKAI LAP.

FELELŐS MEGJELENÍTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTALANOSÍTÓK: BOFFELANN ÉS KRCSÓVITZ
KIRÁLYTISZTASÁG ÉS KIRÁLYTALANOSÍTÓK: KACSA ÉS

Vagyonadó és devalváció

Debrecen, február 10.

Azzal a szomorú igazsággal, hogy pénzünk rossz lett, valutánk leromlott, hogy bankjegyeinket a külföld papírrongyóknak tekintik, tisztában vagyunk. Egyharmad milliárd aranyfedezet mellett kibocsátott 35 és fél milliárd bankjegy mást nem is igényelhet. Köz tudomásu igazság az is, hogy a fedezetlen bankjegyek tömege katasztrófa s minden fenyegető veszedelemnek csirája.

Nyilvánvaló, hogy soha pénzügyi kormányt oly rendkívüli nehézségek elé helyzet nem állított, mint ma a miénket.

Valutánk rendezése enormis feladat. — Szinte lehetetlennek látszik, hogy a tervezett nagy vagyonleadással, vagyonadóval egyedül segíteni lehessen. Mindenki tudja, hogy a végső célhoz, pénzünk nivóra emeléséhez, valutánk megjavításához a fedezetlen bankjegy-tömegek bevonása és megsemmisítése az első és elengedhetetlen lépés. A vagyonadó ezt a célt kell hogy szolgálja. A mintegy 22 milliárdnyi függő, rendezetlen kölcsönök azonnali visszafizetését. Hihető-e azonban, hogy amikor a régi sértetlen magyar állam, tehát a volt társországokkal együttesen maximum évi 1 milliárdot alig meghaladó állami összebevételrel rendelkezett, a széttagozt, megcsontított, részeire szakadt kis Magyarország a hadinyereségadók, új szociális terhek után képes lesz 22 milliárdot vagyonadóban leadni?

Ha sikerül — rendben van.

De ha nem s előttünk ez látszik valószínűnek, úgy kérelmelhetetlen bizonyossággal követni fogja az a radikális operáció, amely minden, csak nem rokonszenves, minden, csak nem kívánatos. Az államcsőd. A devalváció.

Igazságtalan, antiszociális, sőt nem is demokratikus császármetszés. De — hatásos. Hatásos, mert valutánk megjavítására olyan nélkülözhetetlen papírpénz inflációt megszünteti, a rossz koronából jó koronát terem, a drágaságot letöri, a termeléshez szükséges nyersanyagok beszerezhetését lehetővé teszi s az agonizáló beteget az életnek újra visszahozza. Ha mai 100 koronás árunk csupán 20, de jó koronát fog érni, nem lesz nagy baj, ha e jó 20 koronással ugyanazt meg lehet szerezni majd, mint a rossz 100 koronással. — Végre is nem fog történni más, mint a szomorú tényleges állapotnak a realizálása. —

Ebbe, ha gazdasági életfeltételeinktől az ente egyébként nem foszt meg bennünket, belepustulni nem fogunk. Az 1811-iki oszt-rák állambukáskor a forgalomban levő papírpénzt névértékük egyötödére bélyegezték le s Ferenc császár „bankrott pátensét” öt év múltán követte a második. A francia forradalom idején kibocsátott kényszerforgalmu papírpénz, az assignata értéke annyira leszállott, hogy 1000 frank névértékű sem ért belőle annyit, mint egy frank aranyban. S mégis úgy Ausztria, mint Franciaország újból hitelképesekké lettek s pénzügyi helyzetük konszolidálódott.

A folyamatban levő vagyonadó-ankét tárgyalásainak figyelemmel kísérése csak azt

a meggyőződést érlelheti meg, hogy a kormány őszintén el akarja kerülni a bankjegyek hadikölcsönkötvények értékének hivatalos leszállítását. Épp oly megértéssel fogadjuk azt is, hogy ha minden erőfeszítés s jóakarattal ellenére a vagyonadó nem hozza meg a várt s kívánt eredményeket s további operációra lesz szükség, akkor is sokkal kevésbé lesz szükség, akkor is sokkal kevésbé lesz igazságtalan s antiszociális a lebélyegzés elrendelése a vagyonadó után, mint azt megelőzőleg vagy a nélkül. . . . Kell, hogy az ingatlanokban s nem pénzben kifejezhető nagy vagyonok, miket a devalváció közvetlenül nem érintene, a konszolidációhoz először s elsősorban hozzájáruljanak.

F. B.

Megszűnt a belügyminiszterválság

Nagy Vince dr. visszavonta lemondását

Budapesti tudósítónk táviratozza: Nagy Vince belügyminiszter a pénteken éjjel tartott minisztertanácsban benyújtotta lemondását. — Lemondásának oka szerinte részben az a bizalmatlanság, melyet a szociáldemokrata párt részéről tapasztalt, részben pedig a rendőrségnek az ellenforradalmi gyanúsítottaknál tartott házkutatások során tanúsított magatartása.

A belügyminiszter elsősorban bizalmatlanságnak tekintette azt, hogy a minisztertanács által az ő előterjesztésére kinevezett fejezmegyei kormánybiztos, Tolnay Lajos, mind máig nem foglalta el hivatalát a székeséjvári szociáldemokrata párt ellenkezése miatt. A szociáldemokrata párt vezetőségének tagjai a tegnapi kongresszus tanácskozásai közben ismételtén tárgyaltak a fejezmegyei szociáldemokrata megbízottakkal, azonban ezuttal is eredmény nélkül. A belügyminiszter továbbá a budapesti házkutatásokról a lapokból értesült, felvilágosítást kért Dietz Károly dr. főkapitánytól, aki azt a választ adta, hogy a rendőrségnek a törvény szerint is joga van sürgős esetekben a belügyminiszter hozzájárulása nélkül házkutatásokat foganatosítani. Paál György dr. főkapitányhelyettes tegnap egy nyilatkozatában kijelentette, hogy a házkutatásokról már előzőleg is volt szó és annak elrendelése előtt értesítették a dolgról a Katonatanácsot és a szociáldemokrata pártot.

A szociáldemokrata párt kongresszusának végzetével Garami Ernő, Peidl Gyula és Böhm

Vilmos miniszterek megjelentek Károlyi Mihály köztársasági elnöknel, hogy Nagy Vince belügyminiszter lemondása ügyében tanácskozzanak vele. A tanácskozás eredményével a belügyminiszter nem elégedett meg és fentartotta lemondását.

Berinkei Dénes dr. miniszterelnök a mai napon magához kérte Dietz Károly főkapitányt és Paál György főkapitányhelyettes, majd az ezekkel folytatott tanácskozás után Nagy Vince belügyminiszter jelent meg a miniszterelnöknek akivel több mint másfél óra hosszat tanácskoztak. Időközben Böhm Vilmos hadügyminiszter közölte a belügyminiszterrel, hogy a szociáldemokrata párt hajlandó arra, hogy az ügyet minisztertanács vegye tárgyalás alá és azokat, akik mulasztást követtek el a minisztertanács vonja felelősségre. A miniszterek ebben meg is egyeztek, ami megszüntette a három napos válságot. Ma éjjel ugyanis a felhivatalos Pol. Hír. a következőket közölte:

Néhány estilap tudósítója kérdést intézett Nagy Vince belügyminiszterhez lemondásának okairól és annak előzményeiről. A miniszternek e kérdésekre adott válaszát több helyen tévesen értelmezték. A Pol. Hír. munkatársa kérdést intézett ebben az ügyben Nagy Vince belügyminiszterhez, aki a következőképpen nyilatkozott:

— A lemondás szándékát az a vélekedésem észlelte meg bennem, hogy a szociáldemokrata

APOLLO

Kedd, február 11.

Erich Kaiser Tietz

(Központjával)

Hotel

Columbia

debutálótörténet 4 felv.

Szomorú ébredés

drama 3 felv.

Előzetes: Dr. Henry Weiz

URANIA

Kedd, február 11.

BENNY PORTEN

(Központjával)

Csuda jó

a szerelem

vígjáték 4 felv.

Arany Bika Mozi

Kedd, február 11.

A kétszervi

ember.

szociális dráma 4 felv.

REKORD: 11 és 7 Gólok.

mokrata párt bizalmatlansággal van irántam. Ennek gondolatát pedig az keltezte föl bennem, hogy egyrészt a rendőrség az ellenforradalmárokat elleni nyomozást megkérdőjelezése nélkül intézte, másrészt erről a nyomozásról a rendőrség vezetői részéről az került nyilvánosságra hogy akciójukat a szociáldemokrata pártnak és a Katonatanácsnak előzetesen tudomására hozták. Ebből arra kellett következtetnem, hogy a szociáldemokrata párt és a Katonatanács bizalmatlanok irántam és az ellenforradalmi nyomozást nélkül nem akarják lefolytatni, holott meg kell állapítanom, hogy ezt a nyomozást magam is elrendeltem és a legnagyobb erélyvel fogatosítottam volna.

A szociáldemokrata miniszter urak meggyőződtek arról, hogy előzetesen sem a párt vezetőségének, sem a Katonatanácsnak nem volt hivatalos tudomása a tervezett rendőri nyomozásról, hanem mindössze az történt, hogy Paál helyettes főkapitány és Wagasz kapitány mint a nyomozás vezetői, hatósági tanukat kértek a Katonatanácstól és a párttagoktól, anélkül azonban, hogy az eljárás célját megnevezték volna. Kijelentették továbbá a szociáldemokrata miniszterek, hogy a rendőrségnek azt az eljárását, hogy a nyomozást és a házkutatást nekem előzetesen be nem jelentették, *határozottan helytelenítik és biztosították róla, hogy a párt részéről irányomban semmiféle bizalmatlanság fenn nem forog.* — Végül éppen ezért a szociáldemokrata miniszterek is szükségesnek jelezték, hogy ezt az ügyet a miniszterelnök és a minisztertanács részletesen vizsgálja meg és vonja felelősségre mindazokat, akik a bejelentés körül mulasztásokat követtek el. Ezeknek a körülményeknek a tisztázása hozott abba a helyzetbe, hogy ma este visszavonjam lemondásomat. A tényállás hiúságának kedvéért megjegyzem, hogy nem Böhm hadügyminiszter, hanem *Garami* kereskedelemügyi miniszter indítványozta, hogy a vizsgálatot a miniszterelnök és a minisztertanács ejtse meg a rendőrségnek mulasztást elkövető közegei ellen és azokkal szemben a legerélyesebben járjanak el.

Tolnay Lajos kormánybiztos

A Pol. Hir. jelenti: Tolnay Lajos kormánybiztos kinevezését a szociáldemokrata miniszterek elintézték tekintik. Tolnay Lajos legközelebb elfoglalja hivatalát.

A függetlenségi és 48-as párt a néptanácsok alakítása ellen

Budapesti tudósítónk táviratozza: A függetlenségi és 48-as párt ma este értekezletet tartott, melyről a következő kommunikét adták ki:

A függetlenségi és 48-as párt mai értekezletén foglalkozott az 1919. évi VII. és VIII. néptörvénnyel, mely a városi közgyűléseket helyettesítő néptanács alakítására vonatkozik. Az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy a törvényhatóságot pótló ilyen szervek felállítása, különösen az a körülmény, hogy azt a belügyminiszter, illetve főispán-kormánybiztos nevezi ki, nem áll összhangban a párt programját képező önkormányzati elvvel. Nem tartja kívánatosnak a megoldás módját azért sem, mert ezzel szabad keze nyílik a kormánynak és a kormány által kinevezett főispánnak esetleges önkényre. Kívánatosnak tartja, hogy mielőbb alkotmányos uton, az önkormányzat el-

vének megfelelően alakíttassanak meg úgy a városi, mint a vármegyei törvényhatósági bizottságok.

A párt elhatározta, hogy felhívja a kormányt, miszerint *Martinovics* és társainak a főváros levéltárában már ötödik esztendeje méltatlanul ládában porladó hamvait tekintse a nemzet nagy halottainak, emlékeztetve gyászpompával temettesse el és emeljen szobrot emléküiknek azon királyi szobrok ércéből, akiknek hőhérai a nemzet legjobbjait mindig a verpadra hurcolták.

Végül a leghatározottabban visszautasítja a párt egyes sajtóorgánumokban megjelent, a párt ellen elhangzó ellenforradalmiság vádját.

A debreceni egyetem jogi kara Kunfi intézkedései ellen

A szakszervezetek kormánybiztos kinevezését kéri az egyetemhez

A debreceni egyetem jogi karát a pozsonyi és kolozsvári egyetemekkel szemben a megszállók részéről tapasztalt erőszakosságok arra indították, hogy állást foglaljon a magyar egyetemek szabadsága mellett. Ez alkalommal egyben foglalkozott azokkal a kinevezésekkel is, amelyek a legutóbb a budapesti egyetemen történtek.

Az egyetem jogi kara e hó 7-én tartott ez ügyekben ülést, amelyen a kiküldött bizottság előterjesztéseit vették tárgyalás alá. A bizottság javaslata alapján a jogi kar — *Mártonffy* Marcel dr. szavazatán kívül, aki tartózkodott a szavazástól — egyhanguan a következő határozatot hozta:

A debreceni tudományegyetem jog- és államtudományi kara megdöbbenéssel értesült arról, hogy a közoktatásügyi miniszter ur a budapesti tudományegyetem jog- és államtudományi karához részint meg nem üresedett, részint meg nem szervezett tanszékekre egyszerre 7 egyetemi tanárt nevezett ki, meg pedig mindannyit a kar előzetes megkérdőjelezése nélkül, illetőleg a kar kifejezett akarata ellenére.

A kolozsvári tudományegyetem felállításáról szóló 1872. XIX. t.-c. 7. §-a kimondja, hogy az egyes egyetemi tanszékek betöltésénél a vallás- és közoktatásügyi miniszter az illető kar meghallgatása után teszi meg a kinevezésre az előterjesztést.

Hasonlóképpen a debreceni és pozsonyi tudományegyetem felállításáról szóló törvény szerint az egyetemi tanárok kinevezésének az illető tudományegyetem meghallgatásával kell történnie.

A törvénymagyarázat soha kétségbe nem vont elvei szerint a meghallgatásnak a joga a budapesti tudományegyetemet nemcsak megilleti, hanem nyilvánvaló, hogy az említett törvények rendelkezése tulajdonképpen a magyar egyetemeknek eddig is említt jogát cikelyezte be.

A közoktatásügyi miniszter ur eljárása tehát nyilvánvalóan törvényellenes, noort jogszabálysértést a köztársaság felállítását kimondó és a mai kormányzatnak alapjául szolgáló 1918 november 16-i „népntárhozat” utolsó cikke sem engedi meg.

A nyilvánvaló jogsértesen kívül veszedelmes ez az eljárás a tudomány szabadsága és önállósága szempontjából, mert az egyetemet a változó politikai áramlatok eszközévé az áldatlan pártpolitikai villongások szinterévé teszi. A jogi, közzabadsági és tudományos szempontok eme súlyos sérelme és veszélyeztetése ellen a debreceni tudományegyetem ünnepelesen óvást emel, egyben a szóbanforgó jogellenes és így érvénytelen kinevezéseknek haladéktalanul *hatályon kívül helyezését kéri.* Ugyancsak ez ülésén a debreceni egye-

tem jogi kara a következő határozatot hozta.

Jog- és államtudományi karunk mély szomorúsággal vesz tudomást arról, hogy hazai egyetemünk mindegyike — a miénk kivételével — *szabadságában korlátozva van*, részint székhelyének idegen fegyveres erőktől megszállott volta, részint nevezetesen a budapesti, autonómiájának a magyar kormánytól történt felfüggesztése folytán. Mi különösen a pozsonyi testvéregyetemen az előadások tartásának betiltása, a tanárok rendőri felügyelet alá helyezése s az egyetemi rektor letartóztatása által történt erőszakosságokat illeti, azok ellen *akar felháborodással tiltakozni*, azoknak sürgős megszüntetése iránt szükséges *nemzeti lépések* megtételére a közoktatásügyi miniszter urat felkéri s azt a javaslatot terjeszti az egyetemi tanács elé, hogy a pozsonyi egyetem szomorú helyzetére a *külföldi egyetemek figyelmét hívja föl s közbenjárásukat kéri ki.* A budapesti egyetem autonómiájának felfüggesztése tárgyában, mivel annak előzményeit minden részletében nem ismerheti, hasonló eljárást az egyetemi tanácsnak *ezútszerint még nem javasolhat*, de a közoktatásügyi miniszter ur előtt nem hallgathatja el őszinte fájdalomát amiatt, hogy akkor, amikor a forradalom és a köztársasági államforma megvalósítása nyomán minden szabadságnak megnövekedését vártuk, a tudomány és az ősi budapesti egyetem szabadsága egy illegitím tény ellen történt állásfoglalása miatt súlyos csorbát szenvedett. Bár az egyetem csak erkölcsi erők felett rendelkezik s így a budapesti egyetem autonómiájának helyreállítása érdekében más eszközöket nem használhat, kifejezi azt a reményét, hogy a budapesti egyetem autonómiája minél előbb *teljes csonkítatlanságában helyreállíttatik.* Kívánja karunk, hogy az egyetemnek autonómiája — *amint azt a közoktatásügyi miniszter ur kiutalásba is heyezte*, rendes törvényhozási uton és pedig a szabadság minél nagyobb érvényesülésével részletesen szabályoztassék és kéri, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslatot előzetes hozzájárulás végett a miniszter ur mindegyik magyar egyetemnek küldje meg.

A jogi kar határozatával tegnap foglalkozott az egyetem tanácsa, amely úgy határozott, hogy a jogi kar határozata fölött napirendre tér.

A debreceni szakszervezetek vezetősége e tárgyban szintén ülést tartott és ezen megállapították, hogy a debreceni tudományegyetemen reakciós szellem uralkodik és ennélfogva főúrnak *Kunfi* Zsigmond dr. közoktatásügyi miniszterhez, hogy a *debreceni egyetem élére nevezzen ki kormánybiztosot és a tanszékekre több radikális gondolkodású tanárt.*

A berni kongresszus a központi hatalmak leigázása ellen

Napirendre tűzték a bolsevizmus kérdését

Bern, február 10. A szociáldemokrata konferencia legközelebbi napirendjére kitzúta a *bolsevizmus kérdését.* A konferencia megint a hataom mostani birtokosait, akik kezükben tartják a világ sorsát, *óvakodjanak az imperiálista politikától és a népek katonai vagy gazdasági leigázásától.*

Macdonald kifejtette, hogy a legyőzött központi hatalmak állandó büntetésének gondolata, amint ezt Páris kívánja, *valóságos anarchiát teremene ezekben az országokban* és egyetlen kormány sem tudná megakadályozni, hogy az oroszországi állapotok be ne következzenek. Ezért óvjuk a Párisban összegyűlt kormányokat olyan határozatoktól, amelyek bolsevizmust vonnak maguk után. Ma még nem lehet a bolsevizmusról ítéletet mon-

dani, kötelessége azonban a berni kongresszusnak: tudassa a világgal, hogy azok a közjogi intézmények, melyek a népjogon épültek föl, csak a parlamentti képviseletek lehetnek és ez az alapja a fejlődésnek.

Renaudel indítványozza, hogy a határozati javaslat két részéről külön-külön szavazzanak. E'lesen elítéli a bolsevista terrort.

Loriot azt mondja: Győzzük le a polgári terrort, mielőtt bolsevikit terrortól beszélünk.

Mint hogy a hangulat egyre nyugtalanabb lett, az elnök éjféli után 1 órakor bereszkettette az ülést. Elhatározták, hogy a tanácskozást holnap délelőtt folytatják.

Erdélyért!

A debreceni függetlenségi és 48-as párt közgyűlése

A függetlenségi és 48-as párt Erdély megvédése érdekében tartott vasárnapi nagygyűlést Fejér Ferenc dr. nyitotta meg, mely után Rugonfalvi Kiss István dr. egyetemi tanár részletesen világította meg a románok azon törekvéseit, melyek még most is Debrecen el foglалását s ezzel a élelmiszerek feletti való rendelkezést célozzák. Egyben kimutatta azt, hogy Magyarország bármilyen megcsönkítése iparunk, kereskedelmünk teljes tönkretételét eredményezné. A nagyhatású beszéd után még Papp Tamás, Nagy József és Szepessy Albert szólaltak fel s az Urániát teljesen megtöltő nagy közönség egyhangulag a következő határozati javaslatot fogadta el: „A debreceni függetlenségi és 48-as párt és Debrecen népének mai napon tartott nagygyűlése örömeivel tudomást a magyar népköztársasági kormány azon elhatározásáról, hogy a románok terjeszkedését fegyveresen megkadlyozva, őket a demarkációs vonalra visszaveti. E törekvésében a népkormányt Debrecen népe férfiasan, lelkiesen támogatja.”

Az Erdély s vele az alföldi magyarság védelmére indult csapatoknak, hozzátartozóinak és a Debrecenben menekültek felszólítására alábbban a következők adakoztak: Klein János 10, özv. Wertheimer Dávidné Hajdusámson 20, Atányi József 40, Török Mihály 4, Gaál Károly 3 K, Kiss Sándor városi közig. fogalmazó gyűjtőnévén: Kiss Sándor 15, Szilágyi Bálint 10, Radetzky Albert 10, Ferenczy József 10, Weinberger Hermann 10, Boross Gyula 3, Nagy Lajos 2, Katona Gizi 2, Giatz Eleonóra 2, özv. Kovács Sándorné 2, Thalmayer Janka 2, Nánásy Margit 2, Tóth Andor 10, Torma Piroška 2, Kiss Ferenc 10, Balogh Antal 1, Miskolczy József 1, Tőkés Lajos 1, Hanke Leó 2 K, összesen 175 korona. Az eddigi szíves adakozók jegyzékéből kimaradt Aufricht Vilmos 100 K adománya, amit az említett adományokkal együtt ost nyugtáz az erdélyi bizottságok és négyzetek elnöksége és kéri a nagyközönséget, hogy további adományait a katonai állomásparancsnoksághoz (Szent Anna-utca 1.) eljuttatni sziveskedjék. Az összes gyűjtés eddigi összege 14.628 K 42 fillér.

Közellátási ügyek.

— A közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei. Értesítjük tagjainkat, hogy a csoportot érdeklő ügyekben való felvilágosítások és tárgyalások az igazgatósági irodában (pénzügyi palota I. em. 10. szám alatt) naponként kizárólag déli 12 órától 2 óráig eszközölhetők. Felmerülő panaszokat megvizsgálás végett kérjük titkári hivatalunkban minden egyes esetben bejelenteni. Tagfelvételt, igazolványok helyesbítése és panaszfelvételek a pénzügyi palota II. em. 13. ajtószám alatt eszközölhetők naponként kizárólag délután 4 órától 6 óráig. Ruházati ügyekben Kóródy István pénzügyi titkárnál (pénzügyi palota I. em. 10. ajtószám alatt) naponként kizárólag délután 1 órától 2 óráig lehet

tárgyalni. Tekintettel arra, hogy az említett ügyeket a hivatalos beosztásukban is nagyon elfoglalt tisztviselők intézik, kérjük tagjain-

kat, legyenek tekintettel erre a körülményre és személyes érintkezésükben fenti időhöz alkalmazkodjanak.

A szociáldemokraták rendkívüli kongresszusa az ellenforradalom letörését sürgeti

Követelik a vasutak, bányák és a fontos közüzemek szocializálását — A megszállott területek proletársága bentmarad a magyarországi pártban

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A szociáldemokrata párt tegnap az új városháza közgyűlési termében rendkívüli kongresszusra gyűlt egybe, amely reggeltől a késő esti óráig tartott. A kongresszuson 650 kiküldött jelent meg az ország minden részéből. A párthoz tartozó miniszterek közül Garami Ernő kereskedelemügyi, Peidl Gyula népjóléti és Böhm Vilmos hadügyminiszter is megjelentek a tanácskozásokon.

A kongresszust Büchtler József párttitkár nyitotta meg, aki elnökiül Garbai Sándort, al-elnökként Keresztény Józsefnek, Csizmadia Sándort, Molnár Miklóst és Rády Józsefet ajánlotta.

Garbai Sándor elfoglalva az elnöki székelt, megnyitó beszédében vázolta a forradalom eseményeit, ismertette a forradalom által teremtett helyzetet és rámutatott a szociáldemokrata párt kötelességeire az ellenforradalmi törekvésekkel szemben.

Az első szónok Weitner Jakab volt, aki két óras beszédében rajzolta meg a párt szerepét a forradalomban, amelynek még nincs vége, mert a politikai forradalom után meg kell vívni a gazdasági forradalmat is. Foglalkozott ezután az ellenforradalmi mozgalmakkal. Nem tartja elérkezettnek az időt arra, hogy a szociáldemokrata párt már most átvégye a kormányt. A proletárdiktatúra kijáratlan erőszakot és borzalmas vérfürdőt jelentene még ma, amikor a szomszédos országok imperialista hadseregei leselkednek reánk. Végül a kommunistákról beszélt. A szociáldemokrata párt nem a kommunizmus ellen harcol, hanem a magyarországi kommunisták ellen. Ha itt lesznek a kommunizmus megvalósításának előfeltételei, akkor nem Kun Béla kell és nem Samuély Tibor, hanem a magyarországi szociáldemokratapárt, amely kitart programja mellett a teljes megvalósulásig. Beszéde végén határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint:

A szociáldemokrata párt országos gyűlése helyesli a párt tagjainak részvételét a kormányzásban. Kívánja a lefűtt rendszer hatalmi eszközeinek gyökeres megreformálását, minél előbb való szocializálását a közlekedés nagy eszközeinek, a bányáknak, a világításnak és vízszolgáltatásnak és a tervezett 5 milliárdos közmunka segítségével minden olyan üzemnek, amelynél a szocializálás nem ütközik leküzdhetetlen akadályokba. Kívánja végül a feljes és megbonthatatlan pártegységet és ezért helyeslően veszi tudomásul, hogy a pártvezetőség és a pártválasztmány az ugynevezett kommunistákat a pártból kizárja és a rendbontókat kizárja a szakszervezetekből is. A románok erőszakosságai Kolozsvárott

Másfélórás ebédszünet következett és délután fél 2-kor folytatták a tanácskozást.

Kovacsévics Miklós (Szabadka) és Dénes Pál (Losonc) a megszállott területek munkássága nevében beszéltek. A megszállott területeken élő proletárok nemzetiségi különbség nélkül gyűlést tartottak és deklarálták, hogy a magyarországi szociáldemokrata párt egységes maradjon a megszállás ellenére is: az erdélyi, bánáti, bácskai, dunántúli és felsőmagyarországi munkásság ragaszkodik a budapesti párthoz és szakszervezeti tanáshoz és ez a munkásság a maga eszközeivel ha kell, fegyveres erővel is szembeáll minden idegen hódító imperiálistussal.

Drámai hatású volt Avramcu György román szociálistabeszéde. Megtagadta a közönséget a román proletáriátus gyulafehérvári árulóival és tört magyarsággal panaszoit el, hogy a bukaresti kormány karcsukával és munkássávr ontásával dolgozik: Erdély és a Bánát legyen önálló köztársaság, amelyben testvéri egyetértésben élnek magyarok, németek, szerbek és románok. Az erdélyi románok jogot és szabadságot akarnak, nem Ferdinándot és Bratianut.

Pogány József, a Katonatanács elnöke azt fejtegette, hogy a forradalom nincs megszervezve és még nincs végleges uralmon. A régi erőszak szervezetét szét kell törni, mert az osztályuralom ma még érintetlen. A kormány nem rendelkezik az országgal, hatalmat kell tehát adni neki ahhoz, hogy a kastélyokat, a püspöki rezidenciákat, a szervezetlen karhatalmakat, a vármegyéket, az ellenforradalom összes várait és eszközeit letörhesse. Beszélt a földbirtokreformról, amely konzervatív és reakciós kiscgazdákat tenyészt. A hadsereget át kell szervezni, hogy az proletár hadsereg legyen. A határozati javaslatához a következő módosítást ajánlotta:

Ha a kormány mai összetételében mind- ezeket a cselekményeket nem tudná, vagy nem akarná habozás nélkül végrehajtani, a pártgyűlés már most azt követeli, hogy ebben az esetben tiszta szociálista kormány vegye kezébe a hatalmat.

Laendler Jenő dr. figyelmezteti a kormányt, hogy ma még vérontás nélkül lehet leverni az ellenforradalmat. Tudjuk, hogy gyenge legények azok, akik ma az ellenforradalmat csinálják, de ugyancsak gyenge legények azok is, akik a kormánygyeplőt a kezükben tartják. Elmondja, hogy a Move éppen a mai napon beadványt intézett Károlyi Mihály köztársasági elnökhöz, amelyben követeli, hogy a hadsereg jelenlegi szervezete helyett pártatlan hadsereget szervezzenek, hadügyminiszter aktív tiszt legyen, vagy ha ez nem lehetséges, legalább a hadsereg főparancsnoka aktív tiszt legyen. Böhm hadügyminiszter napok óta a legfenyegetőbb leveleket kapja Kifogásolta, hogy a földosztást Szabó István kiscgazdapárti miniszterre bízták, hogy a nép

azt lássa, hogy ami jót kap, nem a szociális-táktól kapja.

Ezután 122 szónok jelentkezett. Néhány felszólalás el is hangzott, amikor a vita bezárása iránt terjesztettek elő indítványt, amelyet nagy szótöbbséggel elfogadtak.

A határozati javaslatot Pogány József dr. és Laendler Jenő dr. módosításaival együtt valamennyi szavazattal 2 ellenében *elfogadták* és ezzel a kongresszus véget ért.

A megszállott ország

A románok Szatmárhoz közelednek

Szatmárnémeti, február 10. Megbízható híradás szerint erős román csapatok közelednek Szatmárnémeti felé. Egy román csapatokat megszálló vonat Iloba állomáson kísérelte A baleset következtében igen sok román katonát életét veszítette.

A románok újabb erőszakosságai

Kolozsvár, február 10. Azon a címen, hogy a román parancsnokság rejtett fegyvereket keres, két nap óta a legszigorúbb házkutatásokat végzik a román katonák Kolozsváron. Hogy milyen brutálisan történnek ezek a házkutatások, arról a kolozsvári rendőrségen bejelentett keserves panaszok egész sora tanuskodik. Annyi visszaélés történt, hogy még az agyoncenzurázott kolozsvári lapok is megírhatják a következőket:

„Ezek a kutatásokon még tevékeny részt vett a kolozsvári gárda, melynek felelőtlen és megbízhatatlan tagjai minden apróbb tárgyat, ami a kezükhöz került, elemeltek. A parancsnokság — tekintettel a felmerült visszaélésekre — feloszlatta a gárdát és most a belvárosban folytatott házkutatásokat reguláris romániai katonák végezték és végzik. Konstatálnunk kell, hogy ezek a katonák mindig a kapott utasításokhoz alkalmazkodva járta el és eddig egyetlen panasz sem érkezett arról, hogy a mostani kutatások alkalmával elveszett volna valami. A házkutatásokat a legnagyobb körültekintéssel és szinte tulzott óvatossággal végzik. Nemesak a lakások ajtajában áll szuronyos katona, hanem a ház kapujában is. Azonfelül lezárják még az utcát is és senkit sem engednek el megmozgás nélkül. A román katonák bejárják a lakások összes szobáit és még a legkisebb fiókot is felnyitják.”

Juriga Nándor a csehek ellen

Pozsony, február 10. *Juriga Nándor* volt képviselő *tót-magyar irredentát szervez a csehek ellen*. A csehek által besorozott felvidéki tótság vonakodik teljesíteni a behívási parancsot. Emiatt összeütközésekre került már a sor. Állítólag 80 tótot agyonlőttek Pozsonyban.

Tótok harca a csehekkel

Balassagyarmat, február 10. A Balassagyarmattól északra fekvő *Kiskürtös* községét tót lakossága napokon át véde a csehek ellen, azonban a tótok a tulerő elől kénytelenek voltak meghátrálni. A csehek ma délelőtt megszállták Kiskürtöst, ahonnan több jómódú polgárt tuszul elszállítottak Losoncra.

A csehek nem akarnak rutén területet

Stanislaw, február 10. Az ukrán sajtóiroda jelentése szerint *Massaryk* köz-

társasági elnök kijelentette, hogy a magyarországi ruténlakta területet nem követeli a cseh-szlovák köztársaság számára.

A csehek is lebélyegzik a bankjegyeket

Bécs, február 10. A cseh-szlovák köztársaság kormány a legközelebbi napokban elrendeli a korona-bankjegyek lebélyegzését. A lebélyegzésért 1 százalékot vonnak le.

Amerika üdvözlötte a jugoszlávoknak

Washington, február 10. (A Magyar Távirati Iroda szikratávirata.) *Lansing* külügyi államtitkár szombaton a következő komünikét tette közzé: *Az Egyesült Államok* kormány üdvözlö a jugoszláv egyesülést és kijelenti, hogy az új területi határok végleges megállapítását a békekonferenciának tartja fenn, amely a határokat az érdekelt felek óhajai szerint fogja megállapítani.

Véres munkaszavargások Romániában

Brassó, február 11. Január 23-án Bukarestben nagy utcai tüntetések voltak. A kormánykatonaságot vezényelt ki a munkásság ellen, de a katonák megtagadták az engedelmességet és nem akartak a munkásokra löni. Csak a Károly trónörökös parancsnoksága alatt álló 8. számú vadászrezd használta fegyvereit és géppuskáit a munkásság ellen. Az összeütközésnek nagyon sok halottja és sebesültje volt. A munkásság vezetőit letartóztatták és a vacaresti-i fegyházba szállították, amely tele van politikai foglyokkal.

Január 26-án megismétlődtek a tüntetések, amelyek olyan orányokat öltöttek, hogy a királyi család Jasiba kart menekülni. A tüntető munkások azonban megakadályozták ezt és kényszerítették a királyi családot, hogy visszatérjen Bukarestbe, ahol este a tüntetők a királyi palota elé vonultak, szidták a királyt és a kormányt, munkát és kenyeret követeltek. A rendőrség fegyveresen lépett föl a tüntetők ellen, de eredménytelenül. Egyszerre több lövés dördült el. A golyók összezúzták a királyi palota néhány ablakát; egy oolyó *Perdinánd király* arcát érte és könnyű sebet ejtett rajta.

Az ország pénzügyi helyzete is a teljes zűllés nyomait viseli. A csehek 15 milliós rövidlejáratu kölcsönt nyújtottak a román kormánynak, ez a pénz azonban már régen elfogyott. A román kormány most Erdély zsarolásával akar segíteni magán. Az Erdélyt megszálló csapatokat Erdély köteles fizetni s élelmezni. A románok az erdélyi bankokat teljesítő képességük legvégső fokáig igénybe veszik.

Zoványi Jenő dr. a szekularizációról.

A debreceni radikális párt tegnap délután a Bika dísztermében sikerült vitailést tartott, melyet *Toroczky Oszvald* nyitott meg, rámutatván a párt céljaira, mely a vitadélután rendezésekor előttük lebeg. Ezután *Zoványi Jenő dr.* egyetemi tanár fejtette ki, hogy a szekularizáció pontos meghatározása az egyházi vagyonok állami tulajdonba vétele. A szekularizáció nem új fogalom. A középkori uralkodóknak szokásuk volt egyházi birtokokat elajándékozni. *II. József császár* is szekularizált, mikor a szerzetesrendeket eltörölte és vagyonukat konfiskálta. Az új korban ismeretes a francia forradalom utáni és a német szekularizáció. A világi, állami hatóságok tehát sohasem riadtak vissza a szekularizációtól, ha ezt valamely gazdasági ok szükségessé tette; ma sem lehet tehát visszariadnunk, miután annak szükségessége el-

vitathatatlan. *Zoványi nézete* szerint a szekularizáció kiterjesztendő az összes állami eredetű egyházi birtokra, míg a magánemberektől származó birtokok és alapítványok meghagyandók. Az 1848. évi 20. t.-c., mely azt követeli, hogy az egyházak összes kiadásai állami költségen fedeztessenek, elavult. Ma már az egyházak és az állam teljes szétválasztására törekszünk. — Az előadáshoz a hallgatóság részéről *Markovits Lajos dr.*, *Gerő Ernő* és *Brunner Lajos dr.* szölt hozzá. A mindenképpen értékes és magas színvonalú hozzászólásokra *Zoványi Jenő dr.* röviden válaszolt, mire az elnök *Toroczky Oszvald* berekesztette az ülést.

A pénzügyi tisztviselők sztrájkja véget ért

Az igazgatók a tisztviselők kivánságainak nagyrészt elfogadták

A debreceni pénzügyi tisztviselők sztrájkja ma véget ért. A pénteken kezdődött tanácskozások, melyeket a pénzügyi igazgatói a tisztviselők ötös bizottságával folytattak mindkét tárgyaló csoport konciliians magatartása folytán ma éjjel békés megegyezésre vezettek és ennek következményeképpen holnap, kedden reggel a tisztviselők megkezdik a munkát.

Az igazgatók túnyomórészben teljesítették a tisztviselők kivánságait. A megállapodás lényegesebb pontjait az alábbiakban ismertetjük:

A szervezkedési kényszer elve megvalósul. Pénzügyi tisztviselő csak az lehet, aki a Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületének tagja.

Fegyelmi tanács elé tartozik minden szolgálati ügyből eredő vitás kérdés, amely a tisztviselők és az intézetek közt felmerül. A fegyelmi tanács tagja 2 tisztviselő és 2 igazgató, akik elnökül egy semleges ötödik tagot kérnek fel.

A törzsfizetés és a lakbér kérdését az összes intézetek egységesen a tisztviselők kivánságai szerint oldották meg.

A beszerzési átalány kérdésében a négy nagy pénzügyi intézet és pedig a Debreceni Első Takarékpénztár, a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank és az Általános Forgalmi Bank a tisztviselők kivánságának 60 százalékát elfogadták, a kisebb intézetek pedig teherbíró képességük szerint oldják meg ezt a kérdést. Ugyanez történt a drágasági pótlék kérdésében. A családi pótlék kérdését az összes intézetek egységesen a tisztviselők kivánságai szerint rendezik.

A segédtisztviselők minden intézetnél a véglegesített tisztviselők javadalmazásának 70 százalékát kapják. Az ideiglenes tisztviselők kérdését akként rendezik, hogy január 1-től visszamenőleg ugyan azt a fizetést kapják, mint a segédtisztviselők és felmondás esetén a felemelt fizetés alapján kapják meg a törvény által megállapított végkielégítést.

Ez év folyamán tisztviselő nem bocsátható el és nem lehet felmondani neki.

A nyugdíj kérdéit, mivel ezt a mostani tárgyalások alatt nagy fontossága miatt elintézni nem lehetett, kikapcsolták a tárgyalások anyagából, azonban kimondták,

hogyan ezt a kérdést március 31-ig meg kell oldani.

A létrejött kollektív szerződés ez év végéig szól. Az új kollektív szerződés megkötése iránt a tárgyalásokat október hó végéig meg kell kezdeni.

A tárgyalások éjjel után fél 1 órakor értek véget. Az igazgatók, valamint a tisztviselők képviselői köszönetet mondtak a tárgyalás vezetéséért Radó Rezső dr. kereskedelmi és iparkamarai titkárnak.

Holnap, kedden délelőtt fél 9 órakor nagy ülésre jönnek össze a pénzügyi tisztviselők az ipar- és kereskedelmi kamara nagytermében. Ez alkalommal az ötszörös bizottság beszámol a tárgyalások eredményéről, azután a tisztviselők bemennek intézkedésekre és újra megkezdik a munkát.

Ujabb letartóztatások az ellenforradalom miatt

Hatvan újabb házkutatás — A volt főkapitány támadja a rendőrséget — Ellenforradalmi üzemek vádjá Dietz főkapitány ellen

Mint budapesti tudósítónk táviratozza, az ellenforradalmi mozgalmak ügyében megkezdett nyomozást a rendőrség nagy eréllyel folytatja. Tegnap mintegy 60 házkutatást fogantatosítottak és folytatják az előállított gyanúsítottak kihallgatását.

A mai napon Kertész F. István főhadnagyot, ifj. Bezsilla Nándort, Meszlényi Róbert miniszteri osztálytanácsost, Simkó József és Matyánszky Kálmánt hallgatták ki. Az utóbbi kihallgatása annyiban volt érdekes, mert a nála eszközölt házkutatás alkalmával talált és Kosztka Árpád rendőrfőparancsnokra vonatkozó feljegyzésről tett vallomást. A feljegyzés azt tartalmazta, hogy a rendőrfőparancsnok dzsentri, megbízható és a mozgalomnak okvetlenül meg kell nyerni. Déli 12 órakor volt vége a kihallgatásoknak, amikor a rendőrfőkapitány Kertész főhadnagy és Bezsilla Nándor előtt kihirdette a lázadás miatt előzetes letartóztatásba helyező végzést. Meszlényi Róbert és Simkó Józsefet ideiglenesen szabadlábra helyezték.

A nyomozást vezető Wagasz József rendőrfőkapitány az eljárás eredményéről ma a következőket jelentette ki:

— Az ellenforradalmi mozgalom ügyéből kifolyólag körülbelül 150 egyént fogunk kihallgatni. Ez a nagyarányú mozgalom most már jóformán teljesen tisztán áll előttünk. — Máris kijelenthetem, hogy a mozgalom összes számai a régi Károlyi-párt helyiségében találkozó függetlenségi és 48-as pártba vezetnek. Lovász Márton, Urmánczy Nándor és Bartha Albert társasága ez a párt, a melynek köréből az ellenforradalmi mozgalmat intézték.

Egy estilap jelentése szerint az ellenforradalmi mozgalomnak igen érdekes újabb fejleményei vannak. A Székely Nemzeti Tanács ülésében Sándor László volt budapesti főkapitány hevesen kikelt a rendőrség eljárása ellen és oda nyilatkozott, hogy a rendőrség tulajdonképpen nem létező mozgalom felderítésén fáradozik és munkájával teljesen indokolatlanul hurcol meg ártatlan embereket. A leghelyesebb volna szerinte, hogy az új fő-

kapitány, Dietz Károly ellen hivatalos hatalommal való visszaélés címén büntető eljárást indítsanak.

Ugyanebben az időben a Munkástanács ülésén Geréb Imre dr., „A proletár” című lap szerkesztője, Dietz Károly dr. főkapitányt és Schreiber Emil dr. főkapitányhelyettesét ellenforradalmi üzemekkel vádolta meg. A szerkesztő kijelentette, hogy állítását kész bizonyítani.

Dietz Károly dr. főkapitány ma délben kihallgatáson jelentkezett Nagy Vince dr. belügyminiszternél. A kihallgatás eredménye még ismeretlen, azonban mindenesetre ennek következménye az, hogy az államrendőrség összes karai holnap délután 5 órakor a Gólyavár udvarán gyűlést tartanak, melyen a rendőrség egységét és hűségét akarják dokumentálni.

HIREK

2.000.000 frank óvadékot ajánl Marich Jenőért az apósa

Guthi államtitkár szenzációs vallomása a burgonyapanama bűnpörben

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A négy milliós burgonyapanama ügyében a budapesti törvényszék vizsgálóbírája ma kihallgatta Nagy Ferenc volt közlekedési minisztert és Guthi Tódor államtitkárt. Nagy Ferenc vallomása nem tartalmazott lényeges dolgot. Ellenben Guthi államtitkár elmondta, hogy Windischgrätz Lajos herceg még annak idején kijelentette előtte, hogy Marich Jenő miniszteri tanácsos a burgonya-ügyletből befojt 3.900.000 koronát átadta neki.

Marich Jenő apósa, Baissel, a román király volt titkára, aki Svájcban tartózkodik, tegnap táviratban közölte a vizsgálóbíróval, hogy veje szabadon bocsátása érdekében bármikor kész 2 millió frank óvadékot deponálni. A szabadlábra helyezés kérdésében szerdán dönt a vádtanács.

Marich Jenőnek szombaton Svájcban érkezett képeslapot kézbesítettek. A levelezőlap december 14-én kelt és Windischgrätz herceg küldte. Azt írja a herceg, hogy Svájcban tartózkodik, napkurát tart, igen jól érzi magát és szeretettel emlékszik vissza Marichra. A levelezőlapot a büntető irataihoz csatolják.

— A függetlenségi és 48-as párt elnöki tanácsa ma, kedden, a függetlenségi körben délután 5 órától, az intéző bizottság pedig ugyancsak ma 6 órától rendkívül fontos ügyben ülést tart. Mindkét bizottság tagjait kérjük, hogy föltétlenül szíveskedjenek megjelenni. Az elnökség.

— Szabad Iskola. Február 11-én, kedden este 6 órakor a kollégium dísztermében tartja dr. Verzár Frigyes egyetemi tanár II. előadását „Az ember anyagcseréje és annak zavarai” címen. Az előadó ezúttal szól a táplálék minőségének jelentőségéről az anyagcserére, a fűszerekről, sók, alkohol, növényi tápszerek jelentőségéről, majd a túltápláltságról és egyes anyagcseré-betegségekről. Az előadás témájának érdekessége és dr. Verzár kiváló előadási modora kétségtelenül ez alkalommal is nagy közönséget fog összegyűjteni a díszterembe.

— Arlettés a debreceni katonai raktárakban. A debreceni katonai raktárakban eladásra kerülő cikkek, amelyekre a bizottság

vasárnapi számunkban árlettést hirdetett, az illető raktárakban e hó 12-én, szerdán délelőtt 8—11-ig, délután 2—4-ig tekinthetők meg. Sem előbb, sem utóbb.

— A debreceni néptanács. Az 1919. évi VII. néptörvény értelmében a legközelebbi napokban megalakul Debrecenben a városi tanács, illetve törvényhatósági bizottság helyébe lépő néptanács, amely 24 tagból fog állni. 10 tag a mostani városi tanács tagjaiból kerül a néptanácsba, 7 tagot a szociáldemokrata párt, 5 tagot a függetlenségi és 48-as párt és 2 tagot a radikális polgári párt delegál, illetve javasol a főispán-kormánybiztosnak kinevezésre. A szociáldemokrata párt Sterbinszky Lászlót, Török Gábort, Labancz Gézá, Szepesi Albertet, Pál Jánost, Horváth Sándor drt és Nagy Lajost ajánlotta, a másik két párt még nem ejtette meg a jelölést.

— A köztársasági párt közgyűlése. A debreceni köztársasági párt f. hó 12-én, szerdán este 6 órakor a városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat azzal hívjuk meg, hogy a másodszor meghirdetett ezen közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozatot hozni. Tárgy: A Hock János vezetése alatt álló pártból való csatlakozás. Az elnöki tanács.

— A rendőrök fát termelnek ki az erdőn. Rostás István rendőrfőkapitány ma bejelentette a tanácsnak, hogy 200 városi rendőr hajlandó szabadságideje alatt fát kitermelni az erdőn, ha olyan természetbeli javadalmaszást kapnak, mint a többi munkások.

— A lipcsei városi tisztviselők sztrájkolnak. Lipcseből táviratozzák: Ma délelőtt a városi tisztviselők egy része sztrájkba lépett, köztük vannak a rendőrök és a tűzoltók is. A városházát, a rendőrséget és más középületeket sztrájkorszenek szállták meg. A főpolgármesterrel tárgyalásokat kezdtek.

— Új erdei vasút. A tanács mai ülésén Csóka Sámuel polgármester-helyettes bejelentette, hogy a monostori erdei iparvasút, a melynek az a célja, hogy az ott termelt fát minél gyorsabban beszállítsák, teljesen elkészült. A tanács a műtanrendőri bejárást február 25-re tűzte ki.

— Az első választások az új választójog alapján. Nagyváradról táviratozza tudósítónk: Az új választójogról szóló néptörvény kihirdetése óta Váradszöllős községben történt meg az első népszavazás. Az általános titkos választójog szerint a lakosság községi hírot és községi pénztárost választott. Este 6 órakor hirdették ki az eredményt, amely szerint a szociálista jelölteket választották meg.

— Borzalmas halottcsontok. Déváról jelentik: Szentkúlea Toma felsőnádasdi földművesnek a spanyol járvány két fiát és egy leányát ölte meg három nap alatt. A három halottat közvetlenül egymás mellett temették el és az öreg Szentkúlea mindent elkövetett, hogy szebb sírhelyet építsen a gyermekeinek. Három héten át mindennap kiment a temetőbe, igazította, szepítette a sírokat. Amikor már mindennel készen volt, egy olyan borzalmas éjszaka következett, amely a legremesebb bűnügyeket is felülmulat. A Szentkúlea-családnak régi haragosa és ellensége Felsőnádasdon az Ungur-család. Fölfeszítették mind a három koporsót és a három halottat sorban kivágták a szívet. Mikor ezzel megvoltak, a holttestet darabokra vagdalták újra visszadobálták a sírba és elföldelték. A három szívet azután megukhoz vették, kimentek a község határába és ott elégették. Másnap délelőtt már kiderült a borzalmas éjszaka bűne. Széleskörű nyomozás indult meg és a tettesek még aznap este a csend-

örög kezébe kerültek, amely átadta őket az illetékes hatóságoknak, ahol most büntetésüket várják.

— Elfogott tolvajok. Még január 20-án történt, hogy Horváth István téglagyári lakos földjéről két ember szénát akart lopni, az ott álló örök azonban észrevette őket és megakarták akadályozni őket a lopásban. A két ember lövöldözni kezdett az örökre, akikki viszonzták a tüzelést, mire a tolvajok elmenekültek. A csendőrök megállapították, hogy a Simon István Kut-utca 11. szám alatti lakos, volt vasutbiztosítási nemzetőr és Kozma János bérkocsis voltak a tolvajok, akiket letartóztattak.

— A színház a hadlárvaiknak. Kondor Kálmán főszámvévő a városi tanács mai ülésén bejelentette, hogy a szingizgató a várossal szemben fennálló összes kötelezettségeinek eleget tett s 51.000 koronát a város házipénztárába befizetett. Ebből 5601 korona a hadlárvaik alapján illeti s így ez összeget a tanács átutalta az árvaszékhez.

SZÍNHÁZ

MŰSOR

Csokonai-színház

KEDD: Matuska.
SZERDA: Matuscka, B) bérlet.
Délután: Faturossa, ifjúsági előadás.
CSÜTÖRTÖK: Márványmenyasszony, operett, A) bérlet.
PÉNTEK: Kóristalány, operett, B) bérlet.
SZOMBAT: Kóristalány, C) bérlet.
Délután: Tul a Nagykrivánon, operett.
VASÁRNAP: Stambul rózsája, operett.
Délután: Tanító, szimfónia.

Vigszínház

SZERDA: Tiszavirág, operett.
CSÜTÖRTÖK: Van-e babája, pirszínházos bohózat.
PÉNTEK: Majd a Vica! Vigláték, bemutató.
SZOMBAT: Majd a Vica!
Este: Majd a Vica!
VASÁRNAP: Este: Majd a Vica!
Délután: Kis szeleburdi, operett.

A színházi iroda hírei. — A Mágna Miska századik előadása. A Vigszínházban ma lesz a Mágna Miska operettnek századik jubiláris előadása. Rollát Görög Olga, Miskát Várna László játssza, akik mind a száz előadásban részt vettek. Marcsát ezúttal Sergh Marcsa játssza. Az ünnepélyes előadás iránt rendkívüli nagy az érdeklődés. — Matuska. A Matuska szimfónia B) bérletben kerül színre a Csokonai-színházban. — Majd a Vica! Gábor Andor szellemes és kacagtató viglátéka, a Majd a Vica! pénteken kerül a Vigszínházban bemutatásra. A kiváló újdonság szombaton délután és este és vasárnap este lesz műsoron.

Henny Porten, a legbájosabb filmprimadonna, főszereplésével az Urániában ma, kedden, utoljára egy kitünő négy felvonásos vigláték, a „Csuda jó a szerelem” kerül színre.

Detektív-történet az Apollóban. Erich Kaiser Tietz főszereplésével a Hotel Columbia című rendkívüli érdekesítő bűnügyi detektívdráma ma utoljára van műsoron.

Az Arany Bika-moziban egy gyönyörű szerelmi dráma, a Kétszívű ember, ma utoljára.

Collini-esték az Apollo-mozgósínházban. Izgalgó és érdekes előadásokban lesz része az Apollo közönségének szerdán és csütörtökön. Ugyanis Collini, a hírneves bővíző és telepátikus tartja előadásait, aki nemrég a budapesti közönséget hódította meg produkcióival. Gazdag műsorával a legcsodásabb dolgokat varázsolja a néző elé. E gazdag műsor másik fele a Leányasszony című öt felvonásos dráma. Jegyelővétel.

Apróhirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szó: 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár és ünnepnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Képv. betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ézüstöt, szőlő zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban vesznek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály Széchenyi-s. 19. szám.

Eladó bérház a Ferenc József ut lezsebb részén. Érkezőre a D. Brezzeni Köztársaság Rész. Ény. R. Pannónia Szálloda épít. földszint

Gummi-bélyegzőt

peccsinyonót és mindenféle véset fémbe készít **PAULÓ** vésnök Mátyásványi-utca 22. szám Gummi-bélyegzőt 24 óra alatt készítenek.

Műhői Iroda: vízvezeték, csatornázás, fűtőberendezés, víz-alma Darabos: 54 Te. telefon 321.

Irogépel legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész Széchenyi-u. 1.

KIFUTÓ FIU

FELVÉTELIK A KIADÓ-HIVATALBAN

Vízvezeték vagy gazdaságba ispannak, vagy chez hasonló vezető állás a sajátokhoz hosszú gyakorlattal rendelkező volt alista. Leveleli megkeresések Miklóczy Lajos Tiszapogár, Kert utca 996. szám alá irányandó

SULFOTIN

gyógyeser árkoszt **GRÓSZ NAGY FERENCZ** „Arany-egyszarv” gyógyszer araba (Színház mellől) — Ugyanott mindenféle pipere cikkek, parfümök, száj- és hajvízek legelőbbin beszerzések.

Aktúrok törött aranya, ezüstje, ékszerje, vagy záloglevele van eladó, hívja meg Krámert, Arany Bika-bérház 3.

Debreceni Házulajdonosok Egyesülete hivatalos helyiséget 1919. február 1-től kezdve Debreczeni Gazdák Bankja Kossuth utca 17. szám alatt lévő ingatlan foralmi osztályához áthelyezte. A házulajdonosok az egyesület mindenféle fizetési hajós dokokban ott felkereshetik. A-ik még a Házulajdonosok Egyesületébe nem léptek be, azok szintén jelentkezhetnek ott. Debreczeni Gazdák Bank a ingatlan forgalmi osztálya, Kossuth-utca 17.

Élváltások vöröszézből központi fűtők és pálinka főzőeszközök készítését Mendlov is szerény árban megkezdte val. lat. Nyirbator.

Könyvtárakat és egyes könyveket legmagasabb árban vásárol

ACZÉL HENRIK

moderna antikvárúmia
Első Takarékpálota.

Kívánatra házhoz megyek megtekinteni.

Telefon 575.

VISZKETECSÉGET, SÓMÓRT, RÖHT

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fischler eredeti, törvényesen védett „**SKABOFORM-KERÜCS**”. Nincs szaga, nem piszkol. Mindig eredeti peccsét Dr. Piesch-félel kerjünk. Próbategy 4—, nagy tégely 6—, családi tégely 8—, Debreczen és vidéke részére ír kár Reichard Sandor Cillag gyógyszerár Árpád-ter 1. és Grósz Nagy Ferenc Arany-egyszarv gyógyszerár Vatainai a „**SKABOFORM**” védjegyre ügyeljenek.

SZENZÁCIÓS ÚJDONSÁGOK

LACZKÓ GÉZA Német-magyar — török áffium. Nagyszabású történelmi regény, Zrínyi a költő sorsáról, mely az egész magyarság sorsát szimbolizálja. — Ára 18 korona.

FERENCZI SÁRI: A vörös daru. 12 korona.

SZÉP ERNŐ: Lila akác. Egy fővárosi fiatal ember regénye. 11 korona.

SZENES BÉLA: A meztelen táncosnő. Humoros regény számtalan képpel. Ára 9 korona.

SURÁNYI MIKLÓS: Kantante. Regény. Ára 11 K.

A LOWOODI ÁRVA: Világbirodalmi regény. 8 vasikos kötet. Ára 30 korona.

Kaphatók:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG KÖNYVKERESKEDESEBEN

Piac-utca 34.

Tudomasra hozom,

hogy édesatyám **Szilágyi Imre** ügyvéd elhunytán, irodájában ügyvondnokaként a debreczeni ügyvédi kamara engem rendelt ki — Minden ígérekezzel azon leszek, hogy a t. ügyfelek érdekeit hiven szolgáljam, megfelelően annak a szellemnek, amely boldogult atyám 40 éves ügyvédi pályafutását jellemezte. Debreczen, 1919. évi február hó 10-én. **Szilágyi Imre ügyvéd, Csapó-u. 4 sz.**

A FÖLD

legjobb köz- és mezőgazdasági lap, független agrárpolitikai folyóirat.

A FÖLD BÁTÓR, AKTUÁLIS, GYAFORLATI

A Föld szemléje: a közgazdasági élet emelkedett szempontú, szellemes kritikusa.

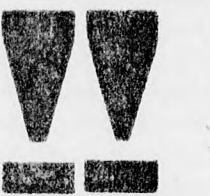
A Föld rovatai: Növénytermelés, kertészet, szőlészet, dohánytermelés, erdőszelvény és fafelhasználás, állati és baromfi tenyésztés, mezőgazdasági ipar, földművelés, mérnök, jogelvit, kereskedelem és irodalom, idősport, kérdéskérdés.

A Föld munkatársai: a szakirodalmi és közéleti szférák legjelebb vezető személyei.

A FÖLD ELŐFIZETÉSI ÁRA ÉVI 48 KOR

A FÖLD kiadóhivatala: Budapest, IX., Ráday-utca 2. szám. Kérjen mutatványszámot két korona ellenében!

Elkobzás alól feloldva

és így újból kapható a szenzáció

ALRAUNE

egy különös teremtés története című regény.

IRTA: HANNS HEINZ EWERS.

Ára 12 korona és 10% telár.

HEGEDÜS és SÁNDOR

IRODALMI ÉS NYOMDAI R-T. KÖNYVESBOLTJÁBAN

PIAC-UTCA 34. :: TELEFON 54.